

DISSERTATIO ACADEMICA,
VATICINIUM MICHÆ FENNICE VERSUM
NOTISQUE ILLUSTRATUM

SISTENS,

CUIUS PART. II.

CONSENSU AMPLISS. FAC. PHIL. ABOËNS.

PUBLICÆ CENSURÆ SUBJICIUNT

MAG. *BENJAMIN FROSTERUS*

S. S. Theologiæ Docens

&

JACOBUS HERMANNUS SIRÉN

Stipendiarius Publicus,

Wiburgensis.

In Auditorio Theol. die IX Junii MDCCCXXI.

h. p. m. s.

A B O Æ, Typis FRENCKELLIANIS.

DISSEMINATO AD ARABIA

WATSONIAN MICH. E. LEVIN V. 1888

NOTISQUE ILLUSTRATIUM

1888

Genus. Part. II.

London: Arnold, 1888.

to be published in 1888

THE BIRMINGHAM MUSEUM

1888

2

THE BIRMINGHAM MUSEUM

1888

THE BIRMINGHAM MUSEUM

THE BIRMINGHAM MUSEUM

5. Caieki nämät tapahtuivat Jacobin yllidzekäymisen tähden, ja Israelin syndein tähden.

Euca siis on Jacobin yllidzekäymys? eikö Samaria ole? ja euca ovat Judan korkeudet? eikö Jerusalem ole?

6. Minä teen Samaritan kiviuraintori kedolla, jotta pannaan viinamäen ymbäcins, wieritän heidän kiveness lagoon, ja särjen perustujen asti maahan.

7. Caieki heidän epäjumalans pitä vicottaman, ja caieki heidän porton palcans tullella poldertanin, ja minä häwitän caieki heidän cumans: sillä he ovat huoran palcasta cootut, sentähden pitä heidän jälkensä huoran palcapi tuleman.

B

8. Sitä

f) Si quis maluerit *kivikoksi kedolla*, non recusabimus; sed confirmant nostram interpretationem, *Syrus & Chaldeus*, quorum ille "arvum desertum" habet, hic "locum desolatium." *HIERONYMUS*, quem ducem secuta videtur versio *Fennica*, posterius ὅ, diversa a priori, sumit significatione, quod vero *Alexandrinus* recte καὶ reddidit; incommode autem ἡ σπασσοφυλακίων transtulit. "In rudus agreste, in vinearum plantaria," *DATBIUS* dedit.

g) Perspicuum est מַלְאָכָה & עֲבֹדָה ex donis idolis delatis comparata esse, מַלְאָכָה autem intelligendum videtur de illis divitiis, quas idola vicissim cultoribus suis dedisse credebantur, quæ singula in novorum idolorum mercedem abitura esse, affirmat Propheta, abrepta in Assyriam gente Israelitica, & opibus ejus omnibus illuc ablati. Ut innumeris aliis, sic & hoc loco, adulterii accusatur gens, quæ a Deo uno & vero defecerat.

8. Minä mahdan siis walittaa ja woivottaa, Käydä riisuttuna ja alastoinna; minä mahdan walittaa kuin metsän koirat, ja uihkailla kuin nälkäkurjen pojat h).

9. Sillä ystön kipiä on hänelle witsauksensa; se on sauttanut Judan, se on ulottunut minun kansani porttiin, aina Jerusalemiin asti i).

10. Alkää tää Gathisa ilmoittako, alkää ääneen itkellä! Kylvä itses tomulla Bethleaphrasa! k).

11. Muuntauksaat pois te Saphirin tyttäret, paljastetut ja häväistyt! Alkää liikkuko ulos te Zaanin tyttäret! Betheselin murhet on teiltä leposian pois ottawa l).

12. Sillä

h) De ipso vate hic versus intelligendus videtur, non de Deo, ore vatis loquente. Nescio equidem, quo jure usi fuerint hoc loco, *Alexandrinus* tertia persona singulari, *Chaldeus* tertia plurali, *Syrus* vero imperativo, verba sic ad Samariam referentes; sensu enim tenerrimo fortunam regni deflens, de se loquitur Propheta. ן hæbr. & "تَنان" arab. canis quendam significat feram speciem, non serpentem magnum aut bestiam marinam. Vide *GESENII Lex.* ad. h. l. Cum melius non deprehendissemus, *metsän koirat* dedimus.

i) *Vitsaus* interpretati sumus מַצַּח, quamvis *haava* ob appositum adjectivum magis placuisset; sed difficilius conjungitur hoc cum sequentibus. "Vulnus" edidit *DATHIUS*. Habent tamen & alii "*plaga*." Liberior dedit *DE WETTE*: "denn tödtlich ist ihr Fall."

k) *Gath* oppidum erat Philistæorum, *Bethleaphra* oppidum aut pagus fuisse videtur regni Judaici. Quod illi hostili

8. Sitä minun tähty walitta ja parvea, minun tähty afosti ja paljaana käyda, minun pitä walittaman nijneuin Drakir, ja murehtiman nijneuin Str ihit.

9. Sillä tähän widjaupeen ei ole yhtän neuwo, joca jo Judan asti on tullut, ja pitä ulottuman minun Canfani porttin Jerusalemissä.

10. Älkät sitä Bathis ilmoittaco, älkät andaco cuulla teidän itcuan, waan mengät murhecammioon, ja istucat tuhean.

11. Sinä caunis Caupungi caifella häpiällä cufistetan, jalon ei pida sillen coreiteman ahdisturens tähden: sillä hänen kylänmiehens otta häneldä pois mitä hänellä on.

B 2

12. Se

essent in Judæos animo, cavere hos docet Propheta, ne exultandi occasionem illis dent, & sic dolorem sibi acerbissimum reddant. *Kylvä itset tomulla* posuimus, persuasum habentes, vocem hæbr. in secunda præter. persona exstantem, pro futuro adhibitam esse, quod ipsum non raro ad significationem imperativi accedit. Omnem interpretum discrepantiam qui cognoscere voluerit, ROSENMÜLLERUM ad h. l. adeat. Duplex in hoc jam commate deprehenditur paronomasia.

1) Tantus est, hoc etiam loco, interpretum dissensus, ut paucis sane non possit comprehendi; ex versionibus ipsis optime cognoscetur. Fennicam solum respicientes observabimus, eandem id quoque vitium habere, quod nomina urbium, propria etiam, Fennice sint translata. Frustra id factum est. Quæ enim in his vocibus inest paronomasia, in alienam linguam non potest transferri. Neque facile conjicio unde sumtum sit illud *ylöspitämisenä*.

12. Sillä voimaton on Marothin asukas hyvään: onnettomuus on tullut Herralta aina Jerusalemin porttiin m).

13. Valjasta rattain eteen jalot hevoiset, sinä Lachin asujan! Sinä olet synnin alku Zionin tyttärelle, sillä sinusa löyettiin Israelin rikokset n).

14. Lähetä sentähden erofirjat Moreset Gathille! Achsibin huonet on peittävä Israelin kuminkaat o).

15. Vielä

m) Non possum quin credam חלה לטוב reddendum esse: oli voimaton hyvään, viribus ad virtutem erat destitutus, id quod, non solum primariæ verbi חלה, sed etiam particulæ ל significationi, maxime videtur congruum. Hac explicatione sensus quoque facilis & aptus redditur, neque cum reliqua oratione male cohærens. Loquitur enim vates in præcedentibus, de iis calamitatibus, quæ regno Judaico impenderent, hic vero causam ulterius indicat. cfr. v. 5. Est igitur quasi dixisset: "abite in exsilium, cives Judæi; nam virtutem non amplius colitis; attamen, quamdiu fieri possit, intra muros urbium manete, nam immissa est vobis summa a Deo pernicies." Non dubitandum videtur, hujusmodi enunciata ad totam civitatem Judaicam sæpissime pertinere, quamvis nonnullæ tantum ejus partes compellentur. Cum itaque virtutis defectum objicit incolis Marothensibus, idem & toti regno objecisse censendus est Propheta; partem posuit pro toto, ut efficacior & fortior existeret oratio. Inter omnes, quos videre nobis contigit, interpretes, Syrus tantum nobis arridet: אֲבִיבֵי מִרְיָהוּן אֲבִיבֵי מִרְיָהוּן "quoniam infirmata est ad bonum agendum." *Alexandrinus* aliter legit, aliter vertit. Si autem magis tibi placuerit חלה a radice חל deducere, hanc habebis explica-

12. Se surullinen Caupungi ei taida idziäns löhduttaa: sillä onnettomus pitä Herralda tuleman haman Jerusalemn porttiin.

13. Sinä Caupungi Lachis, wastaata ratasten eteen wi-riät orihit, ja mene matkas: sillä sinä olet Zionin tyträvelle, synnin atcu ollut, sinus on löhyt Israelin wicoret.

14. Sinun täytyy nijn lahjat anda cuin Gathikin: Achsibin Caupungin pitä Israelin Cuningasten listost luopuman.

15. Minä

tionem: *Marothin asukas murehtii hyvyttänsä.* Displicet hic nobis quidem particula כִּי.

n) Oppido *Lachis*, primo peccatorum in Juda auctori, svadet Propheta, ut fuga celerrima se in tutum recipiat, minime vero, ut hosti terram invasuro resistere conetur. Hic iterum paronomasia quædam in vocibus לָכִישׁ & לָרֶכֶשׁ deprehenditur.

o) *Moreset Gath* eadem forsitan habenda est Philistæorum urbs, quæ v. 10 commemoratur, & quæ imperio Judæ olim fuerat subjecta. *Achsib* urbs erat regni Judaici. Compellare videtur Propheta, in hoc commate, universam Judæam, eique annuntiare, non amplius in potestatem ejus venturam esse *Gath*, urbemque *Achsib* reges Israelis (h. l. reges Judæos) decepturam esse: h. e. propter cultum idolorum, nullum iis præsidium præstare posse. Vi vocis: "fons erit fallax." Elegans inter מָנוּב & מְנוּב paronomasia. In voce שלוחים interpretanda, valde iterum dissentiunt philologi: alii *emissarios* dederunt, alii *munera*, alii aliter verterunt. **DATHIUS:** "juri tuo in Gatham renuntiabis." **DE WETTE & AUGUSTI:** "Darob leitest du Verzicht auf Gaths Besitz."

15. Vielä tuotan minä sinulle Marefan asukas, perittä-
sen: Adullamiin pitää Israelin joukon pakenevan! p).

16. Tee pääsi paljaaksi ja keritse sinuas, rakastettuini las-
tes tähden! Raawista paljaspääs niinkuin korfa, sillä ne ovat
tyköäs waeltaneet pois orjuuteen! q).

p) De hoste Judæam adgressuro, intelligendum est וירש .
DE WETTII versionem: "Gen Adullam soll flüchten die
Menge Israels," neque hic sequi dubitavimus. *Adullam*
positum credit & MICHAELIS, ut, revocata in memoriam
fuga Davidis, (1 Sam. XXII. 1. 2 Sam. XXIII. 13.
1 Paral. XI. 15) civibus suis, quasi veteri exemplo, futu-
ram describeret Propheta calamitatem. Quominus multi-
tudo gentis, vel magnus civium in Israele numerus, ejus-
dem gloria appellari possit, nil impedire video; neminem
namque latet, quanti civium magnam copiam haberent in
primis Hebræi.

q) Totam alloquitur vates Judæam, quam sibi matrem, libe-
ris orbatam, fingit. Ede jam, inquit, gravissimi doloris
signa, tonde capillos, impone calvitium; discesserunt ex
te liberi tui dilectissimi, in exsilium abrepti.

15 Minä saatan sinulle Maresa oikian perillisen, ja Israelin cunnian Adullamin asti.

16. Keridye sinus ja käy paljasna sinun ihmistes lastes tähden: tee sinus juuri paljari nijneuin Corca: sillä he ovat wiedyt sinusta pois fangittuna.
